

POTRAVINÁŘSKÉ INŽENÝRSTVÍ

Jiří Štencl, MENDELU v Brně, 2015

OBSAH

Kapitola:	Strana:
1.0 ÚVOD	7
1.1 BILANCE	7
1.2 MODELOVÁNÍ A SIMULACE (<i>M&S</i>), PREDIKCE DĚJŮ	8
1.3 SOUSTAVY HOMOGENNÍ A NEHOMOGENNÍ	8
1.4 STAVOVÁ ROVNICE IDEÁLNÍHO PLYNU	8
1.4.1 Izotermický děj	9
1.4.2 Izochorický děj	10
1.4.3 Izobarický děj	10
1.4.4 Adiabatický děj	10
1.5 ZÁKLADNÍ SLEDOVANÉ FYZIKÁLNÍ VLASTNOSTI TEKUTIN A PEVNÝCH LÁTEK	11
2.0 TEKUTINY	11
2.1 VISKOZITA	12
2.2 TLAK V TEKUTINÁCH	13
2.3 PROUDĚNÍ TEKUTIN	13
2.3.1 Charakter proudění	13
2.3.2 Rovnice kontinuity toku	14
2.3.3 Bernoulliova rovnice	14
2.3.5 Doprava kapalin potrubím	15
2.3.6 Čerpání neneutonských kapalin	18
3.0 SEPARACE HETEROGENNÍCH SMĚSÍ	19
3.1 FILTRACE	19
3.2 USAZOVÁNÍ	22
3.3 SEPARACE V POLI Odstředivých sil	23
4.0 FLUIDIZACE	25
5.0 HOMOGENIZACE HETEROGENNÍCH SMĚSÍ, MÍCHÁNÍ	28
5.1 MÍCHÁNÍ, DÁVKOVÁNÍ	28

Kapitola:	Strana:
5.2 TVAROVÁNÍ	30
6.0 SDÍLENÍ TEPLA	31
6.1 RADIACE	31
6.2 KONVEKCE	31
6.3 KONDUKCE	32
6.4 PROSTUP TEPLA STĚNOU	34
7.0 SDÍLENÍ TEPLA PŘI KONDENZACI A VARU	36
7.1 VODNÍ PÁRA	36
7.2 SDÍLENÍ TEPLA PŘI KONDENZACI	36
7.3 SDÍLENÍ TEPLA PŘI VARU	37
7.4 VÝMĚNÍKY TEPLA	39
7.5 VÝMĚNÍKY TEPLA SE ZMĚNOU FÁZE	39
7.6 VÝMĚNÍKY SESTAVENÉ Z TEPELNÝCH TRUBIC	40
7.7 ODPARKY	41
8.0 KOMPRESOROVÝ CHLADICÍ OBĚH	43
8.1 TEPELNÁ ČERPADLA	45
9.0 MIKROVLNNÝ OHŘEV	46
9.1 PRINCIP	46
9.2 PRAKTICKÁ REALIZACE	46
9.3 VYUŽITÍ	47
10.0 DIFÚZE	47
10.1 DIFÚZE V CUKROVARNICTVÍ	47
11.0 ABSORBÉRY	48
12.0 EXTRAKTORY	48
13.0 KRYSTALIZÁTORY	50
14.0 DESTILACE	52
15.0 VLHKÝ VZDUCH	56
15.1 VLHKÝ VZDUCH – CHARAKTERISTIKA	56
15.2 VYJADŘOVÁNÍ VLHKOSTI VE VLHKÉM VZDUCHU	58
15.2.1 Absolutní vlhkost vzduchu	58
15.2.2 Měrná vlhkost vzduchu	58
15.2.3 Relativní vlhkost vzduchu	58

Kapitola:	Strana:
15.3 PSYCHROMETRICKÝ DIAGRAM VLHKÉHO VZDUCHU	59
15.4 ZMĚNY VE VLHKÉM VZDUCHU A JEJICH ZNÁZORNĚNÍ V i-x DIAGRAMU	60
15.5 ODPAŘOVÁNÍ VODY Z VOLNÉ HLADINY	60
15.6 PSYCHROMETRIE	61
16.0 CHARAKTERISTIKA VLHKÝCH MATERIÁLŮ, KINETIKA SUŠENÍ	63
16.1 VYJADŘOVÁNÍ VLHKOSTI VZORKŮ	63
16.2 DEHYDRATACE POTRAVIN	64
16.3 KINETIKA SUŠENÍ VLHKÝCH MATERIÁLŮ	64
16.4 ZMĚNY V SUŠICÍM VZDUCHU	67
16.5 HLAVNÍ ASPEKTY PROVOZU SUŠÁREN	67
16.5.1 Doba sušení	67
16.5.2 Souproud a protiproud	69
16.5.3 Vliv parametrů sušicího prostředí na jakost sušené látky	71
16.6 TYPY SUŠÁREN Z HLEDISKA KONSTRUKCE	72
16.6.1 Rozprašovací sušárna	72
16.6.2 Sušení mléka v rozprašovací sušárně	75
17.0 ROVNOVÁŽNÉ VLHKOSTI POTRAVIN, SORPČNÍ IZOTERMY	75
17.1 GRAFICKÉ ZNÁZORNĚNÍ SORPČNÍCH IZOTEREM	76
17.2 VLIV TEPLoty NA PRŮBĚH SORPČNÍCH IZOTEREM	78
17.3 SORPČNÍ IZOTERMY A MIKROBIÁLNÍ STABILITA	79
17.4 MATEMATICKÝ POPIS SORPČNÍCH IZOTEREM VLHKOSTI	80
18.0 VODNÍ AKTIVITA JAKO PARAMETR KVALITY POTRAVIN	82
18.1 ÚVOD	82
18.2 METODY MĚŘENÍ VODNÍ AKTIVITY	83
18.2.1 Gravimetrická metoda	84
18.2.2 Manometrická metoda	84
18.2.3 Hygrometrická metoda	84
18.3 VODNÍ AKTIVITA A RŮST MIKROORGANISMŮ	85
19.0 TYPY VÝPOČTOVÝCH PŘÍKLADŮ KE ZKOUŠCE	88
19.1 HMOTNOSTNÍ BILANCE JEDNODUCHÉHO SYSTÉMU BEZ CHEMICKÉ REAKCE	88

Kapitola:	Strana:
19.2 USAZOVÁNÍ	89
19.3 PROUDĚNÍ TEKUTIN	90
19.4 STAVOVÁ ROVNICE PLYNŮ	91
19.5 KALORIMETRIE	91
19.6 SDÍLENÍ TEPLA	92
19.7 ZMĚNY VE VLHKÉM VZDUCHU	93
20.0 PŘÍLOHY	94
Příloha č. 1 Tepelný diagram chladiva R 12 log p-i podle ČSN 140612	94
Příloha č. 2 Psychrometrický diagram (Chyský, J.: Vlhký vzduch, SNTL Praha 1977)	95
Příloha č. 3 Tepelný diagram (i-s, h-s) vody a vodní páry (VUT v Brně, 2010)	96
21.0 POUŽITÁ LITERATURA	97